

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ศึกษาการใช้และความต้องการใช้บริการห้องสมุดของครูและนักเรียนโรงเรียนคอนเมืองทหารอากาศบำรุง เพื่อทราบความต้องการและใช้เป็นแนวทางปรับปรุงการบริการให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงกำหนดวิธีวิจัยดังนี้

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่าง
2. สร้างแบบสอบถาม
3. เก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดกลุ่มประชากร

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ครูและนักเรียนที่เป็นสมาชิกห้องสมุดของโรงเรียนคอนเมืองทหารอากาศบำรุง จำนวน 2,981 คน (ครู 200 คน นักเรียน 2,781 คน) เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก โดยใช้ร้อยละ 50.00 ของจำนวนครู 200 คน เป็นครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 100 คน และใช้ประมาณร้อยละ 10.00 ของจำนวนนักเรียนที่เป็นสมาชิกห้องสมุด จำนวน 2,781 คน เป็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 300 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งครูและนักเรียนจำนวน 400 คน

การสร้างแบบสอบถาม

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการให้บริการ การใช้บริการ ความต้องการใช้บริการ ปัญหาการใช้บริการ ตลอดจนวัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวกับบริการห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดมหาวิทยาลัย และห้องสมุดประชาชน พร้อมทั้งศึกษาสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนคอนเมืองทหารอากาศบำรุง โดยการสร้างแบบสัมภาษณ์รกรักษ์ 1 ชุด และได้นำเสนอข้อมูลไว้ในส่วนท้ายบทที่ 2

2. สร้างแบบสอบถาม 2 ชุด เป็นแบบสอบถามสำหรับครู 1 ชุด และนักเรียน 1 ชุด ใช้อัตราส่วนประเมิณค่าของ Likert (Likert Scale) (ปราณี วิชกุล, 2533 : 92-94) นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบแก้ไข แล้วไปทดสอบกับครู 10 คน นักเรียน 20 คน เพื่อนำกลับมาปรับปรุงให้สมบูรณ์

แบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลประกอบด้วยคำถามปลายเปิดที่เสนอให้ผู้ตอบ เลือกตอบ และคำถามปลายเปิดที่ผู้ตอบสามารถแสดงข้อคิดเห็นได้โดยเสรี เนื้อหาของแบบสอบถาม มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ สำหรับครูเป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ วุฒิ ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน อายุราชการ ชั่วโมงที่สอน สำหรับนักเรียนเป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ และระดับชั้น

ตอนที่ 2 ก. การใช้บริการห้องสมุด ได้แก่ความถี่ เวลาที่ใช้ วัตถุประสงค์ วิธีใช้ เหตุที่ใช้ และใช้ห้องสมุดอื่น ๆ อีกหรือไม่ โดยในเรื่องการใช้ห้องสมุดอื่น ๆ นี้ประเมินค่า เป็นใช้ กับ ไม่ใช้ และมีระดับการใช้มาก ปานกลาง น้อย

ข. ระดับการใช้และความต้องการใช้บริการ เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับการใช้และความต้องการใช้บริการ ประเมินค่าเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด = 5 มาก = 4 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 น้อยที่สุด = 1

ค. การใช้บริการห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน แยกตอบระหว่าง ครูกับนักเรียน ลักษณะคำถามแบบปลายเปิด ประเมินค่าเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด = 5 มาก = 4 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 น้อยที่สุด = 1

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการห้องสมุดเรื่องบรรยากาศ ระเบียบการใช้ วัสดุครุภัณฑ์ การเลือกและการจัดหา บุคลากรห้องสมุด และบริการอื่น ๆ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด = 5 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 น้อยที่สุด = 1 และเป็นแบบปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมโดยเสรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปมอบให้ครูที่ปรึกษาแจกตามรายชื่อที่ได้จับสลาก ที่ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างง่ายจากนักเรียนที่เป็นสมาชิกห้องสมุด 2,781 คน ส่วนแบบสอบถามของครูวิจัย

นำไปแจกและเก็บคืนด้วยตนเองใช้เวลาเก็บข้อมูล 4 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 21 มกราคม 2533 - 15 กุมภาพันธ์ 2534 ได้รับแบบสอบถามคืนมา คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล แยกกลุ่มแบบสอบถามที่ได้คืนมาเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มครู และกลุ่มนักเรียน
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ก. เป็นคำตอบให้เลือก เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว และลักษณะการใช้ห้องสมุดได้นำมาแจกแจงความถี่ และเสนอคำตอบคิดเป็นร้อยละโดยใช้สูตร

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

$$P = \text{อัตราส่วนร้อยละ}$$

$$f = \text{จำนวนผู้ตอบข้อนั้น ๆ}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}$$

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่เป็นความคิดเห็น ประเมินค่าในตอนที่ 2 ข. 2 ค. และตอนที่ 3. ประเมินเป็นค่าเฉลี่ยมีขนิมเลขคณิต \bar{X} (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าเฉลี่ย} \quad \bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ยของคำตอบแต่ละข้อ}$$

$$f = \text{ความถี่ของคำตอบแต่ละข้อ}$$

$$x = \text{คะแนนประจำข้อ (ค่าน้ำหนักประจำข้อ)}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}$$

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left[\frac{\sum fx}{N}\right]^2}$$

$$S.D = \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$f = \text{ความถี่}$$

$$x = \text{คะแนน}$$

$$N = \text{จำนวนทั้งหมดของผู้ตอบแต่ละข้อ}$$

3. การตีความหมายค่าเฉลี่ยของคำตอบแต่ละข้อ มีดังนี้

เมื่อแบบสอบถามประเมินค่ามี 5 ระดับ คำนว้หนักประจำข้อคือ

มากที่สุด = 5 มาก = 4 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 และ น้อยที่สุด = 1

ตีความหมายค่าเฉลี่ยแต่ละคำตอบดังนี้

$$4.50 - 5.00 = \text{มากที่สุด}$$

$$3.50 - 4.49 = \text{มาก}$$

$$2.50 - 3.49 = \text{ปานกลาง}$$

$$1.50 - 2.49 = \text{น้อย}$$

$$1.00 - 1.49 = \text{น้อยที่สุด}$$

4. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดเป็นข้อเสนอแนะความคิดเห็นด้านต่าง ๆ

จะจำแนกเป็นข้อ ๆ ในประเด็นสำคัญ แล้วนำเสนอในตอนท้ายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล